

495-496 OPUSCULUM VICESIMUM QUINTUM. DE DIGNITATE SACERDOTII.

ARGUMENTUM.

Hic totus in eo est, ut ostendat quae sit dignitas sacerdotis, quod officium, quanta sit ei, qui tam sublime munus sustineat, praestanda innocentia: et quam sit non modo crimen, sed etiam criminis suspicio fugienda. In principio autem, quod oblitus eram dicere, gratias agit eidem, quod multa munera ad se misisset.

Domno A. Venerabili archiepiscopo, PETRUS peccator monachus plenissimae devotionis affectum.

Cum patriarchae Jacob filio suo Joseph dicat: «Benedictiones patris tui confortatae sunt benedictionibus patrum ejus (**Gen. XLIX**);» ego congrue possum dicere: quia benedictiones patris mei, non patrum, sed ejusdem patris mei, sunt benedictionibus confortatae. Tot quippe benedictiones fuerunt, quas mihi liberalitas vestra direxit, ut una commendasset alteram, et sequentes eas, quae praecesserant, prout Scriptura loquitur, confortarent. Porro autem si David gratiarum promeruit actiones, cum de manubiis, quas Amalecitis abstulerat, senioribus Juda dona transmitteret, dicens: «Accipite benedictionem de praeda hostium Domini (**I Reg. XXX**);» quanto potiores ego gratias debeo, qui benedictiones accepi non cruentatas manibus hostium Domini, sed sanctificatas, atque depromptas e sanctuario Domini! Verum ut ab occasione corporalium munerum, ad spiritualium benedictionum se sermo dirigat sacramentum;

cum apostolus hoc in magna felicitate constituat, quod dicit: «In hoc vocati estis ut benedictionem haereditate possideatis (**I Petr. III**);» quanta vobis, hoc est, summis Ecclesiae sacerdotibus est dignitas praerogata, ut benedictionem non modo vobis exhibitam possidere, sed possitis etiam aliis tradere! Et non qualemcumque, sed etiam episcopalem, per quam scilicet, vestri juris est ordinare pontificem; et cum non parvi terroris sit atque formidinis esse vel inferioris ordinis sacerdotem, nimirum ipsi quoque lege praecipitur, ut populi portet iniquitatem (**Num. XVIII**); quam pavendum est ac tremefactis visceribus formidandum, omnibus nunc in ecclesiastica dignitate praecellere, quos aequae necesse est, et ante omnes in tremendi iudicis examine respondere! Unde sollicite considerandum est, ut quem ad obtinendas ecclesiastici culminis infulas summi sacerdotii sublimitas elevat, celsitudo quoque laudabilis et arduae conversationis attollat; et sicut per acceptae dignitatis sublime fastigium caeteris eminet, sic eum prae caeteris vita supereminens, et spiritualium morum splendor exornet. Unde per Moysen dicitur: «Pontifex, id est, sacerdos maximus inter fratres suos, super cujus caput fustum est unctionis oleum, et cujus manus in sacerdotio consecratae sunt, vestitusque est sanctis vestibus, caput suum non discooperiet, vestimenta non scindet, et ad omnem mortuum non ingredietur omnino: super patre quoque suo, et matre non contaminabitur, neque egredietur de sanctis, ne polluat sanctuarium Domini, quia oleum sanctae unctionis Dei sui super eum est (**Levit. XXI**).» Oleo quippe caput sacerdotis inungitur, cum mens ejus sancti Spiritus pinguedine saginatur. Cujus etiam manus idem oleum consecrat, cum bonae voluntatis studium, quod sacerdos versat in mente, et visibiliter ostendit in opere.

[DE DIGNITATE SACERDOTII.]

CAPUT PRIMUM. *Quid sit sacerdotem de sanctis egredi.*

Sancti plane sacerdotis est, et quae sancta sunt, cogitare; et quae mente conceperit, etiam in operibus evidenter exprimere: alioquin quid prodest bonum aliquod cogitare, nisi solerter invigilet hoc ipsum et in operatione perficere?

Elaborandum est ergo sacerdoti, ut et caput illius consecratum sit per piaie voluntatis intuitum, et manus ejus spiritualis olei sint charismate delibutae per evidens sanctae operationis indicium. Qui etiam vestitus sanctis vestibus dicitur, quia dignum est, ut sacerdos pietatis **497** atque justitiae semper induviis adornetur, sicut scriptum est: «Sacerdotes tui induant justitiam (**Psal. CXXXI**).» Cui praecipitur, ut caput suum non discooperiat, id est, ut cor suum hujus mundi desideriis non expandat, sed occultum semper in adipiscendi regni coelestis intentione custodiat. Jubetur etiam vestimenta non scindere, videlicet, ut sic semper honestatis ac piaie conversationis veste contextus incedat; ne, quod absit, hanc perversi cujuslibet operis interpretatione disrumpat. Prohibetur insuper et ad mortuum ingredi; nimirum ut studeat a malis, quibus anima moritur, pedem caute subtrahere, seseque ab operibus mortuis pervigili sollicitudine custodire. De quibus dicit Apostolus: «Christus eripuit nos ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi (**Hebr. IX**).» Subjungitur etiam, ut super patre et matre non contaminetur, id est, ut neque mundi

negotiis, neque mortalis hujus vitae desiderio polluat. Unde bene subjungitur, de sanctis non egredietur, ne polluat sanctuarium meum. De sanctis enim sacerdos egreditur, cum neglectis animarum curis per desideria terrena vagatur. De sanctis egreditur, cum ecclesiastica disciplina postposita, transeuntium causarum negotiis immoderatus implicatur. Ubi mox apte subjungitur: «Ne polluat sanctuarium meum.» Sanctuarium quippe polluitur, cum sacerdos quilibet per terrena desideria sparsus, causisque saecularibus dissolutus, sacrosanctis altaribus audacter assistere non veretur; cum videlicet fit, quod per prophetam dicitur: «Et erit sicut populus, sic sacerdos (**Isa. XXIV**).» Quamobrem ut Ecclesia, Christi in sua vigere munditia valeat, et obsceno male ministrantium contagio non sordescat, illic adhuc apte subjungitur: «Virginem ducet uxorem, non viduam, non repudiatam, et sordidam, atque meretricem non accipiet, sed puellam de populo suo, ne commisceat stirpem generis sui vulgo gentis suae; quia ego Dominus, qui sanctifico eum (**Levit. XXI**).» Sacerdotis uxor vita ejus, et conversatio non inconvenienter accipitur; quae scilicet esse virgo praecipitur, ubi ab immundi spiritus obsoleta luxuria, qui violator est animarum, immunis et incorrupta servetur. Non sit vidua, sed coelesti sponso felici sit foedere copulata. Repudiata quoque, ac sordida, vel etiam esse meretrix interdicatur, ne videlicet, si spurca libidinis, ac luxuriantium vitiorum contaminatione polluitur, ab eodem animarum sponso ferali divortio separetur. Huic sordidae uxori Apostolus libellum repudii dederat, cum dicebat: «Quae mihi fuerunt lucra, haec arbitratus sum propter Christum detrimenta, propter quem omnia detrimentum feci, et arbitror velut stercora (**Philip. III**).» Ac si dicat: Uxorem illam

sordidam ac meretricem, cui copulatus in Iudaismo fueram, per divortium desero, eamque repudii interveniente libello, tanquam stercus abjicio. Ex huiusmodi quippe sacerdotis uxore non tales liberi procreantur, qui Deo sacrificium offerant, sed potius qui severitatem, et ultionem divinae animadversionis incurrant. Hinc est, quod cum ad Osee prophetam divina voce dicatur: «Vade, sume tibi uxorem fornicationum, quia fornicans fornicabitur terra a Domino.» Ille, sicut Scriptura testatur, «abiit, et accepit Gomer, filiam **498** Debelaim; et concepit, et peperit filium. Et dixit Dominus ad Osee: Voca nomen ejus Jezrahel (**Osee I**).» Quod utique nomen, quamvis prosperum significare videatur, in eo quod interpretatur *semen Dei*; hic tamen *vindictam Dei et furorem* sonat, cum protinus subinfertur: «Quoniam adhuc modicum, et visitabo sanguinem Jezrahel super domum Jehu, et requiescere faciam regnum domum Israel, et in illa die conteram arcum Israel, in valle Jezrahel (**Ibid**).» Quod autem hic per Jezrahel, non salus, sive prosperitas, sed Dei potius ira signatur, etiam in hoc innuitur, cum protinus subinfertur: «Concepit adhuc, et peperit filiam, et dixit Dominus: Voca nomen ejus: Absque misericordia, quia non addam ultra misereri domui Israel, sed oblivione obliviscar eorum. Cumque peperisset et tertiam, ait: Voca nomen ejus: Non populus meus; quia vos non populus meus; et ego non ero vester Deus.» In quibus utique nominibus filiorum fornicariae mulieris evidenter addiscimus, quia quisquis immundae vitae velut uxori vir jungitur, ejusque male blandientis amplexibus oblectatur, nequit ex ea liberos, qui Deo placeant, gignere; quia nec potest ex amara radice dulcis fructus afferri: «Non enim potest arbor mala fructus bonos facere (**Matth. VI**).» Unde cavendum est sacerdoti, ne

sordidam, aut meretricem ducat uxorem, sed castae semper, atque pudicae conversationis exhibeat honestatem. Ex qua nimirum non spurios, sed legitimos valeat filios gignere, dum studet ingenuos bonorum operum fructus, divina largiente gratia, germinare. Necesse est ergo ut sacerdotalem sacerdos ducat uxorem, ex qua responsuram paterno generi procreet sobolem. Unde et illic congrue subditur: «Non commisceat stirpem generis sui vulgo gentis suae (**Levit. XXI**).» Sacerdos etenim generis sui stirpem vulgo suae gentis associat, cum vulgariter vivens a populo per clarioris vitae meritum non discordat: cum denique per latam et spatiosam viam mundanae conversationis incedit, seseque per morum spritiualium honestatem a turbis vulgaribus non secernit. Ut autem sacerdos dignam generi suo sobolem procreet, ipse quoque a patrum suorum, sanctorum videlicet praecedentium sacerdotum, vestigiis non aberret: ne, si ab eorum insigni prosapia ignobiliter vivendo degenerat, jus sacerdotalis officii, quo videlicet indigne fungebatur, amittat.

CAPUT II. *Quod nobilitas sacerdotum sit vita sancta*

Hinc est, quod in libro Esdrae, cum praemissum sit, de filiis sacerdotum filii Hobia, filii Accos, filii Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditis uxorem, et vocatum est nomen eorum, protinus additur: «Ii quaesierunt scripturam genealogiae suae, et non invenerunt, et ejecti sunt de sacerdotio (**I Esdr. II**).» Plane qui genealogiae suae scripturam non inveniunt, de sacerdotio repelluntur; quia qui

se per ignobilitatem saecularis vitae ab ingenuo praecedentium patrum stemmate degenerasse considerant, dignum profecto est ut eos a sacerdotio **499** censurae canonicae vigor expellat. Nobilem ergo necesse est esse Ecclesiae sacerdotem, ut qui minister est Domini, erubescat se servum esse peccati. Ad quam nobilitatem nos ille provexit, de quo Apostolus ait: «Qui eripuit nos de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum filii dilectionis suae, servitutemque peccati illius a nobis cruor abstersit (**Coloss. I**);» de quo per Joannem dicitur: «Qui dilexit nos, et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo (**Apoc. I**).» Hanc autem munditiam, ut sacerdos in se valeat prae caeteris possidere, stigma sanguinis Christi studeat in se signanter exprimere; sicut dicit Apostolus: «Ego stigmata Jesu semper in corpore meo porto (**Gal. VI**).» Unde et in lege praeceptum est, ut sanguine arietis immolati, tangeretur extremum auriculae dexteræ summi sacerdotis, similiter et manus dexteræ, et pedis (**Levit. II**). Ut hinc itaque se sermo celer expediat, in auricula sacerdos arietis immolati sanguinem portat, cum eum passionis Christi mysterium inhianter audire delectat. Dexteræ quoque ejus idem sanguis illinitur, cum id, quod studiosus auditor intelligit, efficaciter operatur: dexter etiam pes eodem cruore signatur, cum vita sacerdotis adversus tentamenta diaboli passionis Christi recordatione munitur; ut sicut potestatem accepit, super serpentes, et scorpiones incedat: morsus tamen eorum, et invalidi furoris venena non metuat; sive certe, quia pes est corporis terminus, quid per hoc, nisi boni operis designatur extremum? Nimirum, ut omne bonum, quod incipimus, perseveranter etiam usque ad felicem terminum perducamus. Hinc est, quod Israelitico populo divina vox ait: «Si audieris, inquit, vocem Domini Dei tui, ut

facias atque custodias mandata ejus, faciet te Dominus Deus tuus excelsiorem cunctis gentibus (**Deut. XX**).» In quibus utique verbis patenter exprimitur, quod figuratur in membris: «Si audieris, inquit, vocem Domini Dei tui,» ecce sanguis arietis immolati rubet in aure sacerdotis. Quod vero sequitur, «ut facias,» ecce manus operantis. Quod autem postremo subjungitur, «atque custodias mandata ejus,» ecce perseverantia boni operis. Nihil enim prodest cuiquam bonum opus incipere, nisi studeat etiam usque, dum perficiat, custodire.

Et notandum, quod dextera tantum auricula, manus et pes sacerdotis illo sanguine liniri praecipitur; quo videlicet sic semper dexteræ conversationis ac fidei rectitudinem in omnibus teneat, ut exorbitantibus a via vestigiis, anfractus sinistrae devius non incurrat. Sive certe sic semper Dominicae passionis sacramentum pro dextro teneat, ut tanquam sinistra prorsus ac vilia cuncta mundi hujus blandimenta contemnat. Enimvero quia sacerdos dux, et antesignanus est exercitus Domini, his titulorum insignibus jubetur adornatus incedere, seseque sequentibus ecclesiasticae militiae cuneis sanguinis et crucis Christi debeat vexilla praeferre. Hoc figurabat Zacharias propheta cum diceret: «In die illa erit, quod super frenum equi est, sanctum Domino (**Zach. XIV**).» Porro autem ante Salvatoris adventum quid genus humanum, nisi velut infrenis equus erat, quod ubique per voluptatum suarum campos libertas **500** infrunita raptabat? Sed ori ejus frenum Redemptor noster adhibuit, cum sanctum Evangelium, quo videlicet omnia petulantis lasciviae vitia compescuntur, objecit. Super hoc autem frenum sanctum Domini, hoc est,

crux ponitur, quia cuncta sancti Evangelii praecepta crucem spirant et, ut crux post Christum portetur, invitant.

CAPUT III. *Quod sacerdoti vel minima criminis suspicio sit fugienda.*

Id ipsum signabat et lamina illa aurea, quam summus sacerdos in gloriam et decorem gerebat in capite, cui videlicet nomen Domini tetragrammaton erat inscriptum (**Exod. XXVIII**). Sicut enim quatuor illic erant litterae, ita nihilominus quatuor sunt crucis cornua quadrifidi orbis partes amplectentia. Hanc sacerdos portabat in gloriam et decorem; quoniam et Apostolus dicit: «Mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi (**Gal. VI**).» Portet ergo laminam auream sacerdos in capite, ut crucem Christi jugiter verset in mente. Sanctum quoque Domini freno equi sui consequenter adhibeat, ut carnem suam cum vitiis et concupiscentiis crucifigat. Tunc enim sacerdos et laminam auream capiti, et sanctum Domini freno adhibet equi; cum ad crucem Christi mentis intuitum dirigit, et corpus suum velut ferocem equum, ab omni lascivientium vitiorum libertate compescit. Propter hoc sane geminum crucis portandae mysterium scriptum est, quoniam et Elias (**IV Reg. II**), et Joannes Baptista zonas pelliceas habebant circa lumbos suos (**Matth. III**). De Salvatore vero nostro Joannes in Apocalypsi dicit: «Quoniam habebat zonam auream circa mamillas suas (**Apoc. I**).» Constat autem, quia inter utramque mamillam cor hominis constituitur. Unde sponsa dicit in Canticis: «Dilectus meus inter ubera mea commorabitur (**Cant. I**);» hoc est in corde

meo jugiter requiescet. Quid est ergo pelliceis zonis, quae videlicet ex mortuis animalibus fiunt, lumbos, ubi libido permaxime viget, accingere; nisi omnes carnalium passionum illicitos motus ac fomites per afflictionem corporis undique refrenare? Et quid est circa mamillas auream habere zonam; nisi et adversus ingruentium cogitationum importuna phantasmata, sollicita semper invigilare custodia? Lumbos ergo pellicea zona praecingimus, cum carnis lasciviam per inediae continentiam coercemus. Auream vero zonam circa mamillas habemus, cum adversus infestantium cogitationum impetus infoederabili certamine dimicamus. Tunc itaque fiet quod illic sequitur; mox enim ut sanctum Domini super frenum equi futurum propheta praemisit, praesto subjunxit: «Et erunt lebetes in domo Domini, quasi phialae coram altari, et erit omnis lebes in Hierusalem, et in Juda sanctificatus Domino exercituum (**Zach. XIV**).» Lebetes plane in phialas verti; et zonam auream circa mamillas haberi praecipiebat Dominus in Evangelio, cum dicebat: «Cavete ne graventur corda vestra in crapula et ebrietate, et curis hujus saeculi (**Luc. XXI**):» in crapula scilicet, et ebrietate lebetes; in curis hujus saeculi **501** zonam habendam circa mamillas intellige. Lebetes plane illorum erant pectora, qui suspirabant pisces Aegypti, qui nauseantes manna, esuriebant pepones, inhiabant caepas et allia. An lebetes non erant, qui ferventes clamabant, quia «sedebamus super ollas carnum?» (**Num. XI**.) Illa quippe corda lebetes sunt, in quibus edacitas regnat, et per cupiditatis aestum excoquuntur edulia et copia diversa ciborum. Sed hi lebetes convertuntur in phialas, et sunt coram altari, ac sanctificati Domino, cum Sanctum Domini equis freno superponitur, cum denique zona aurea mamillis interioribus adhibetur. Tunc nimirum lebetes et ollae carnum

convertuntur in phialas aureas, videlicet plenas odoramentorum, quae sunt orationes sanctorum (**Apoc. V**). Et istae ponuntur coram altari phialae quae prius dum lebetes essent, potius versabantur in nidore culinae.

502 Tunc autem mens sacerdotis est phiala aurea, atque odoramentis spiritualium aromatum plena, cum orationibus ac piis operibus est vigilanter intenta. Et haec phiala coram altari esse dicitur, quia omne, quod cogitat, Deo sacrarium offerre non cessat. Et tunc lebes iste sanctificatus est Domino, atque ideo consecrationis gratiam, quam ipse intus ex munere summi largitoris accepit, merito jam, e in alios adhibita manus impositione transfundit. Sed ego, quasi qui loquor, oblitus, dum sermonem diutius protraho, metam compendii epistolaris excedo. Jam igitur ista sufficiant, tantum ut qui a benedictione coeperam, verbum in benedictione concludam.

Dextera Dei, venerabilis pater, suis te benedictionibus repleat; et grege comitante commisso regnis coelestibus introducat.

Sit nomen Domini benedictum.